

Na zaskarżenie, o usik i różne nadużycia
 Włościanom majątku kapitałnego Bra-
 zewicz w Gub. Grodzieński powieci
 Kobryński protokolnego, przez Sędziego
 Łukas Subarendownego profesora Aka-
 demii Kraszewskiego domieszone, Prząd
 Gubernalski Grodzieński wyznaczył Sęd-
 two, które ledwo co rozpoczęte zostało, ty-
 le odkryto ogromnych kradzieży włościan-
 skich, że J.W. Pan Dobi. po rozpatrzeniu
 tego Sędstwa i ztoronnych przynim do-
 wodów w Nr. 1818 zebra 13. przedpisał
 racytel, udalić Obywatela Łukas oddal-
 nego zarządzenia Brazewiczami, oddać
 ten majątek w kawiadywanie Kapitu-
 ty, i rozpoczęte Sędstwo, dla odkrycia i
 wynadgródenia kradzieży Włościan-
 skich w najprędzym czasie ukonczyć --
 Jakoż rozponadanie mimo skargi
 na one przez Łukas do Prządżącego Se-
 natu podanej, Prządżący Senat po
 rozpatrzeniu zatwierdził. Jak o tym
 J.W. P. D. przekonał się, możem z wypis-
 ki Senatskiego Ukazu pomieszonej
 w odczynie Prządu Gubern. Grodzień-
 skiego do Kapituły pod dniami 25.
 Marca roku bieżącego wyciągnęły
 i w kopij tu przytoczają się

Na skutek takowego przedsięwzięcia, ka-
pitula mając sobie Urzędownie pro-
dane Praszewicze w N^o 1819^o Janua^o 30
dnia wszelkiego dotrzytać i dokładać
starania i wyżyć los kmiersonych
Włościan swoich podwignąć, i ich z
czasem do dobrego bytu doprowadzić
mogła - Sędy prawie z tego majątku
dochod, namiequowe potrzeby obroci-
tów i obraca, a mianowicie, wzyst-
kim Włościanom w naddatek do
dawney ich ziemi oderwawszy z
Dwornych poletków oromey i progno-
inuy ziemi, oraz Łak więcej 600 Mor-
gow, za pośrednictwem przysięgłego
komornika, który czynnośc swoią
w uregulowaniu gruntów i teras
odbywa, rozdawa. Wzystkie podat-
ki monarchye i zaległe w iłoi
Publi Asygnacyjnuych 13, 674. Ko-
piuk 58. i Publi Snyb. 1385. Kop 12
Srebrny Optacita, tak iż do daty
winnyszey nie natym majątku
nie zalega. Wzystkich Rekrutów
według Prządowego przedsięwzięcia i da-
ta, kasternując i w tym wydatku
Włościan niemiwnych - W Łboiu
i Bydle wycynita Włościanom za
pomogę do 20,000. Altch wynofaga,
i teras onych podobnazi za pomogę
aspiras. - Wic Praszewicze z 28.
dymow składającą, bytym por-
sewrem Łukiem w niedogodnym
miejscu ofadroną, według życzenia
tychże Włościan na drugie lep-
sze miejsce przerisita, i własnym
kosztem z dnawa za pieniądze Kupro-
wanego przebudowata, a innym Wło-
ścianom pro drugich wiszkach zna-
mą, iłoi domow nowych ztegor

Kupro

3
kupowanego drewna do 5000. sztuk
kwartalnego wystawita. Włościan
ski Magaryn, którego b. profesor
Łuk ani ziarka nie wystawit, a
prowadzita i ony co rocznie prowadzi
szk. —

Wszystkie takowe nalitady i staranie
ku ulepszeniu stanu włościan i
majątku iuzi uskutecznił i iuzi
iuzi uskutecznił iuzi uskutecznił
Kapitulata
Prządowi Gubernskiemu Grodzieńskiemu
przy podanej prozbie w Polu idącym
ekuzja febr. w dowodach okazata.
Treść takowej prozby i dowodow
przytym atozonych w wyzi wspom
nioney odezwie Prządu Grodzieńskiego
do Kapitulaty ta dotaczaiący się wy
iasnione. —

Pyty Profesor Łuk niekontent z odzicia
sobie zabrego wladania Praszewicami
mi pro zakroczony rewolucyji J.M. D.
udał się z prozba, do Senatu, gdzie
na stał ukaz N^o 1820. Abraz 7. data
wany, w którym chociarz przedpi
sano Prządowi Grodzieńskiemu aby
Łuk kontraktu dotrymad, zastre
żono iudnak aby do wyiscia kon
traktu samego Łuka do zawiady
wania Praszewicami nie dopusz
czai, lecz ustanowic administrac
cyę, albo osobny Prząd pod nad
zorem Dworzanskięj opieki, arządow
ne zaś priniądze i dochod z Prasz
ewic wrzucic do przykazu powsze
chnego opieki, nim rozrachunek
owzajemne pretensye nie nastapi.
Tym czasem każecit Senat, ukon
czyt iudstwo i co się z onego okaze
wstai

własnym sądownictwem rozstrzygnąć.

Gdy w przeciągu tego czasu kontrakt
arządowy na Praszewie przez
kapitułę kruszewskiemu wydany
a od tego Łukowi przetany N° 1820.
april 20. dnia skończy się, i jak ka-
nonik kruszewski tak i subarządowy
profesor Łukowi nie przestali, Prząd-
berniki przedzielili spetniając, Ukaz
Prządzącego Senata, lubo oskoni-
nym kontrakcie Senat ~~nie~~ uwiado-
mit, ustanowił jednak nad Pra-
szewiczami Administracyę. —

Mając zaś nabawieniu, ile dobre-
go kapituła w ciągu piętnastome-
siecznego swego zarządzania, do
podwyższenia zniszczonego swo-
jego majątku uszyła i czyni, aby
przez obcą Administracyę, nie wpro-
wadzić w to wszystko zamieszania,
takową Administracyę, samej jej
porużył kapituła, polecając, aby
wytę wstąpiła swiego, wytę in-
ną i całą obcą osobę obawry na
administratora, przedstawita onego
do Kobryńskiej Dworzanskiej Opieki
z tym, aby takowy administrator
zawiadując Praszewiczami przed wie-
dzą Dworzanskiej Opieki ^{zobacz} ~~do~~
z tego majątku po zaspokojeniu
Monarszych podatków, fundowych
potrzeb i ubieniu temu wtożsian
wność do Dworzanskiej Opieki,
dla odstąpienia przez nią do przykaza-
powszechniej Jodziniskiej Opieki,

w której


4

w której chował się, na proty, prosi
sąd temu ony przyznał.

Ojakiowym swoim postanowieniem
Rząd Pradziński i Pradziński Senat
Rapprostem uwiadomil i dotychczas
proszy Plenipotenta Kapitulę Ka-
nonikal Austurkiewiczą do Rządu
podanej, i ktoronych dowodów oty
trokliwości i nakładach jakie Ka-
pitula na ulepszenie stanu Ma-
iątku swego powyniała i czyni.

Kapitula z powołnością, przyjęta i
wykonywa takowe rozporządzenie
twierdząco — Lecz po śmierci tu-
ka Opiekunowie dzieci jego aże
gubniey Mikotay Orszako będąc ku
rzepem Łukas, Opiekunem a rarem
i marszałkiem Pⁿⁱ Kobrynskiego do
pomagaiać we wszystkich zaży-
cia bytemu profesorowi Łukowi,
i wychodząc pro jego śmierci w uwyp-
ku jego widoki, nie podobad sobie
re administracya nad Orszakowicami
mi przy Kapitulę zwoławiona, —
Ato dla tego, że Kapitula wiecgu
piętnasto miesięcznego wtadania
Orszakowicami, miała zrzeczość do
wiedzieć się, od wtolesian ogromnych
krywd i uciskow, przez bytego Profe-
sora Łukas wiecgu spinnaktoletniey
arcadowney profesyji im xadanych
których pod profesyją Łukas, x obawy,
obrutnego jego karania ksytanym
przez Kapitulę, dustratorom obja-
wiał nie mieli, i z xar bliznem
się, Słudstwa fix wtolesianie wzglu

Kapitulę

[Signature]

Kapitulaty zostawieni, na Sledztwie ta-
kowe swoje krayowdy smialo wyzna-
wai by mogli - zatem Kobrynski
Marszałek Onesko przez swoy-
uptyw i znowienie w Dworzanskiy
opiece, postanowit' wszystkie uzy-
spowobow dla usumienia Kapitulaty
od Administracyi Praszewiczami a
dai' Administratora z Dworzanskiy
opieki, to ust' takiego ktoryby do
pomagajacy zamiarom Marszałka
ialo opiekuna Kulkow, Katamowad
ustaw Wlozianom na Sledztwie. -

Miedzy innemi srodkami postano-
wit' Marszałek Onesko ialo
Opiekun Kulkow podai' proste do
Jm. Pana Dobrocy, lub w razie
spodziewanego pobytu Jmgo w Ko-
bryniu, prowadzi' tam Kulkow
z Dniemi dla prozenia Jm. Pana
Dobroczyja o usumienie Kapitulaty
od administracyi nad Praszewiczami,
a poruczenie oney Osobie wprost na-
znaczy' siez majacyey z Dworzanskiy
opieki, a nastepnie widokom
Marszałka Oneski dogodney.

Na znowienie oni za przyrzecze,
ialoby Prad' Prozeniaki naduzyt'
Ukazu Pradzkiego Senatu, i z-
nek Kapitulaty wyznaczony na
Administratora niema fundu-
szu na Odpowiedzialnosc, Lecz
nayprzod sam Ukaz Pradzkiego
Senatu Skladajacy siez, dowodzi,
ze Senat s'towornie dopierwszego
rozporozdzenia Jm. Pana Dobrocy

Samego

5
Samego tytko tuka, ra domienone
ina sldrtwie, po orzei odkryte wto-
sianom sliki odkawadywania
Praszewianami usunaj, lew kapitu-
le administrowac Praszewianami
nie zabronit. Powtore Prad Ju-
beriski Produiski i probudek wy-
zey wyrazonych, poruczajac admi-
nistracya nad Praszewianami la-
meyei kapitule, talowe swoje
postanowienie, iak sie, ztego po-
stanowienia tu skladajacego sie,
pokazuje, Raportem Pradrazemu
Senatowi iezure w mizew Maru
przedstawit, i Pradrazey Senat onego
niezgarnit. —

Coiz tyzre funduru kapitulnego
Administratora na odpowiedzial-
noie, tego iak sama Kapitula
obrata, tak ceta Kapitula od
Ewikoyi za niego nie unika. —
Jdy tym iezure samo dozwiad-
zenie pokazuje, ze Kapitula
od czasu obizia po tuku Pra-
zewian na mocy rozporozdzenia
Samegoi 18^{ty} Pana Dobrodz-
to ust od 30. Januara 1879^{ty}
ani do daty drisieyszey, nie tytko
nie ztego w Praszewianach nie
zrobita, lew wszelkik dotozytow
i do ktada Staran, na podwignie-
nie tego mairaku, będuo oto
troskliwaz, iako o swoiaz wta-
snoje! —

Lubo

Subo ukazem W. Pana Dobrego
iż w r. 1818 gbra 12. nastalym
zalecono było naymoeniuy Sledzt
wo o Uisk Wloisiani Praszewie
kich ukonwyc do tego udnak, aka
sw. skutku toniemiato. Latwo
domysla' sie, ze po obiziu Pra
szewicz przez Kapitulę, atym sa
myrn po odkrytej wolności wto
isianom Praszewickim korywd
swoich swobodnego wyznawania,
żukowie iak megal od tegoi Sledz
twa unikaia. — Ado tego przyzna
potrzeba, ze do wyprawadzenia te
go Sledztwa Karłodzi udnas trud
ności ktorey Kapitulę bez pomocy
W. Pana Dobrego usunac ni iust
wstanie. To iust ze temui Sledz
tu asystowai powinni i sukceso
rowie Amartego Kanonikas Kryspeu
skiego utonę anayduia sie, w Krolew
stwie Polskim i ktorych Kapitulę
sama przez sie, do Sledztwa sprawa
drie memore —

Kiedy wiec od truby lat pokazane
Sledztwo, do tych czas zastaię bez skut
ku, a Kapitulę bez winnie przez
dalze mitrzienie wyprawadzenia
tegoi Sledztwa na czas nieograni
czony, moie byj porbauicna i tu
jacego sobe prawa, uzywania swo
ich dochodow —

God tym czasem promunione Sledz
twa zastaię, i bez tego, bez zadnego
nieku dotad prawie przez nastepne
trzy lata; a Kapitulę bez winny
porbauicna iust sprawa pobira
nia iura

6

pozbierania i rozporządzenia swoimi
dochodami na własny prawami i
zabezpieczony pożytek.

Taki stan interesu niniejszego szmu-
sza Kapituły, znouu udać się, pod protek-
cyą JW^o Pana Dobrodziejcy z najpokor-
niejszą prośbą, aby JW^o Pan: dla
zabezpieczenia Kapituły od szkodli-
wych zamiarów Kobyrnickiego Po-
wiatowego Marszałka Anielskiego i
dalszych protektorów Łukwa zamysła-
jących wydrzeć ię nad swoją
własnością; oraz na ocaleniu mająt-
ku Praszewicza od nowego zniszcze-
nia, nieporobawieniu włościan Pra-
szewickich swobodnego wyjawiania
i dowodzenia szkod i krywod, wymie-
rzonych im przez Łukwa, i ochronienia
ich od dalszych nieszczęśliwych rozka-
zańt majątek Praszewicze i nadal
w nieetykalnym wladaniu i zarzą-
dzeniu Kapituły zostawie. Tudiż
aby JW^o Pan o wystaniu z Krolew-
stwa Polskiego Sukcesorow zmarłego
Kanonika Wileńskiego Rymonko ka-
tolickiej Dycezyi, a mianowicie
Winnentego Szefa Jwardy: narodowey
Antoniego Petromowenika P^{ro} Dro-
bickiego, i Jana v. Referendarza An-
drewa polskiego Kruszewskich pro-
siadających Dzieliszane Dobra dey-
pury w Woiewodstwie Augustowskim
w Obwodzie Kalwaryjskim przy li dey-
nenskim potione, raryż ucy nie
rozporządzenie z takim przez kogo
należy Sędziom Sprawy niniej-
szej w Praszewickach zabieraniem.
Aby oni w dareniu nie stawieniasz

pomied

C

pozmienionych Sukcesorów Kruszcowskiego
do Sądztwa w czasie prawnym to jest
latero niedzielnym od daty oburzędze-
nia ich otern, od byli pomianione
Sędztwo na moey praw i w nieobu-
nowi tychże Sukcesorów. i narzey
bowiem to Sędztwo z wielką kłopotą
i szkoda, dla Kapituły nie miało by
nigdy końca. Jako zaś majątek
Kukow jest nadzwyczajnie wielu
stęgami ~~z~~ obarczony, a majątku
Sukcesorów Kanonika Kruszcowskiego
w granicach państwa Ropyskiego
zgotą żadnego nie ma; oraz gdy
tym czasem Kapituła, wiedzieć
nie można do jakiego czasu porba
wioną jest wszelkiy prawney re-
swoich dochodów konyżi; a nawet,
z samego powątkowego Sędztwa o
Kłopotach Włościan Praszewickich
i szkoda tej Kapituły sprawio-
nych przez Kukow wyjurica się, że
pretencye doniego ze strony Kapi-
tuły i jej Włościan wielokrotnie
całą sytuacyę, nawet Kukow przez
długim; preto i z względu na to
ostatnią okoliczność, i przez wzgląd
na wzajemną sprawiedliwość, i z uwagi
iżby unikających od Sędztwa Ku-
kow, zmusić do tego, przez także
nieprzyjemność, niedogodność i str-
te, których doznaie Kapituła, naka-
zać, aby dokonaniem sprawy niniej-
szej i wzystki dochody z majątku
Kukow były wnoszone do Jaby po
wreckney opieki, z takimże pod-
aniem ich majątku dorozowi Opi-
ki Szlachetkiy pod jakim Prasz-
ewie zostają; —

Nad to

Nad to, poruciwawszy Kobryńska Szlachucha
 opiekę, działającą na uciśnieniu Kapitu-
 lity, powodem wstępując i powagi swoi-
 go Prezydenta Marszałka Orzeski nie
 miał wiadomości na mocy jakiego pra-
 wa i prawdy, obowiązata swoim za-
 leżniemu Peripotentu Kapitulity Niemie-
 ckiej, dostawiać do tegoż Opieki co mie-
 sicznie wszystkie dochody lew i rachun-
 ki czyli raporty o całym zarządzeniu
 Prawdawier, i postanowita bez ustani-
 nie wytyać rewizorów dla iścieńszych wery-
 fikacyi i kalkulacyi; przeto dla odwołania
 szkodliwych skutków takowych uciśnieniu
 opieki, wtrącających Kapitulę, niemiecką,
 w nieustanną obawę, różnych wyratar-
 ków napędzi, Kapituła niemiecka pro-
 si *M^o Pana Dobrego* najpokorniej
 żądać przez tegoż naczelną, tegoż
 Opieki, aby w całym dozorze swoim
 rzędu Kapitulity swoją własnością, za-
 chowata się, w granicach prawem-
 napisanych: podług których ra-
 chunki i weryfikacya powinny być
 tylko raz w roku odbywane, a wnosze-
 nie dochodów tylko, w razie do powie-
 ty onych przewożonym. —

Его Высочайшего величества
 Государю Государю адъ Императору Митрофану
 Осенкоу Губернатору и рittersу Ордену
 Кавалеру Александру Михайловичу Сушкову
 Корсару

Виленской ^{Кедровской} ~~Виленской~~ Капитанской
 Капитан Дядькиной Капитанской

погубившей Промисий

12
 14
 44
 12
 169

По жалобамъ отъ членовъ и разныхъ особъ приключившихъ
 Крестовникамъ Капитанского полка Гривевицъ состоящаго
 Гродненской Губернии въ Кобринскомъ полку, бывшаго
 совершившаго своею полкомъ въ переаренду отъ Ксена
 Космонома Крушевскаго бывшаго Губернатора, Гродненской
 Губернии Правленія назначено сдѣлать, которое егда началъ
 отъ него сиротно ^{сиротинный} ~~протестантский~~ совещаніемъ Губернатора въ
 оный отъ него престоавать злоупотребленіи; и по Своему
 Высочайшему повелѣнію по разсмотрѣніи оного и представлен-
 нымъ со стороны Капитана Доказательствъ, въ 13^и день
 Ноября 1818. года предписано въ томъ оному Правленію,
 проинформова Губернатора отъ давнѣйшаго управленія и отъ-
 нѣшнъ Гривевицъ удалить, отдалъ оное въ Гродненскій
 Капитанскій, и назначено сдѣлать для извѣстія отъ особъ
 Крестовникъ ^{самоскопный} ~~преставать~~ коимъ: какое распоряженіе, каковыя
 на Залогъ, котораго на оное, приносилъ Губернаторъ Правленію
 этому Службу, и по разсмотрѣніи въ ономъ въ свои мѣст-
 ланъ усмотрѣнныя извѣстныя ^{составлено} ~~сдѣлано~~ въ управленіи
 Гродненской Губернии Гродненскій Губернаторъ
 Правленію въ его Капитанскій отъ 25. Марта сего года
 въ коити у сего управленія.

Въ сдѣланнѣ ^{составлено} ~~сдѣлано~~ распоряженіи Своего
 Высочайшего повелѣнію, Капитану бывшаго Губернатора, 30.
 Января 1819. года введена въ Гродненскій полкъ Гривевицъ

№ 140.

а никогда уклоняться не смеемъ отъ оубвѣн
 за келъ Новоросскаго, Великаго Димитріева соимъ
 нѣмъ и доадамъ Великаго Великаго келовъ:
 Моему келъ ~~и~~ ^{еще} ~~на~~ ^{на} ~~оубвѣн~~ ^{келъ}
 охотѣвается, что Канцлеръ со времени
 Взятія въ свое управленіе патріарха Стамбула
 Суръ по Дуку, на основаніи распоряженій
 Великаго Школьника Сидимелли
 по елѣ отъ 30. Января 1819. елѣ
 достатъ, не только каноническаго злѣ въ Эрмене
 Великаго не управленіе, но управленіе и управ
 леніе Великаго Суръ, въ ~~свое~~ управленіе
 оубвѣн, забывая ^о ~~свое~~ келъ с
 своимъ управленіемъ.

М. Канцлеръ ^{самоскопическаго} Эрменского
 въ патріархатѣ Эрменскомъ елѣ отъ
 13. Января 1818. елѣ ^{свое} Великаго
 Школьника Сидимелли ^{предписано}, однако с
 елѣ и достатъ не управленіе. ~~44~~ По тому
 елѣ доадамъ можно, что по Великаго
 Канцлера въ Великаго Эрменскомъ, и елѣ
 самъ ^{по} ~~свое~~ ^{свое} ~~свое~~ ^{свое} ~~свое~~ ^{свое}
 келъ. ^{по} ~~свое~~ ^{свое} ~~свое~~ ^{свое} ~~свое~~ ^{свое}
 елѣ ^{свое} ~~свое~~ ^{свое} ~~свое~~ ^{свое} ~~свое~~ ^{свое}
 оубвѣн с ^{свое} ~~свое~~ ^{свое} ~~свое~~ ^{свое} ~~свое~~ ^{свое}

На конецъ, ^{еще} ~~еще~~ ^{еще} ~~еще~~ ^{еще} ~~еще~~ ^{еще}
 оубвѣн ^{еще} ~~еще~~ ^{еще} ~~еще~~ ^{еще} ~~еще~~ ^{еще}
 и ^{еще} ~~еще~~ ^{еще} ~~еще~~ ^{еще} ~~еще~~ ^{еще}
~~еще~~ ^{еще} ~~еще~~ ^{еще} ~~еще~~ ^{еще} ~~еще~~ ^{еще}
 Великаго Школьника Сидимелли ^{еще} ~~еще~~ ^{еще} ~~еще~~ ^{еще} ~~еще~~ ^{еще}
 келъ не с ^{еще} ~~еще~~ ^{еще} ~~еще~~ ^{еще} ~~еще~~ ^{еще}
 при оубвѣн ^{еще} ~~еще~~ ^{еще} ~~еще~~ ^{еще} ~~еще~~ ^{еще}
 а ^{еще} ~~еще~~ ^{еще} ~~еще~~ ^{еще} ~~еще~~ ^{еще}
 елѣ, ^{еще} ~~еще ^{еще} ~~еще~~ ^{еще} ~~еще~~ ^{еще}
 с ^{еще} ~~еще~~ ^{еще} ~~еще~~ ^{еще} ~~еще~~ ^{еще}
 Великаго Школьника Сидимелли ^{еще} ~~еще~~ ^{еще} ~~еще~~ ^{еще} ~~еще~~ ^{еще}
 оубвѣн с ^{еще} ~~еще~~ ^{еще} ~~еще~~ ^{еще} ~~еще~~ ^{еще}~~

